

HAVO

Programma van toetsing en afsluiting 2023 – 2025

Voorwoord.

Beste leerling,

Dit document is het PTA (Plan van Toetsing en Afsluiting) voor het leerjaar Havo 4 en 5. In dit PTA staan de regels die gelden bij het onderwijs in de tweede fase van het Havo. Het PTA geldt voor de schooljaren 2023-2025.

In dit PTA vind je onder andere inrichtingsbesluiten en algemeen formele onderdelen die horen bij toetsing en afsluiting en de overzichten per vak (de te behandelen lesstof en de toetsing). In een apart document in de ELO kun je de examenreglementen vinden, voor zowel het school- als het centraal examen.

Natuurlijk zijn dit jaar de resultaten erg belangrijk. Het eindexamenjaar staat in het teken van het SE/CE en hopelijk een mooi diploma waar je mee verder kunt. De mentor houdt je regelmatig op de hoogte hoe je ervoor staat, maar uiteindelijk moet je toch vooral veel zelf doen om verder te komen. Wees zo verstandig om bij tegenvallende resultaten zelf ook contact te zoeken met de vakdocenten en de mentor!

Mocht je door ziekte of afwezigheid door andere oorzaken achter dreigen te raken op de werkschema's, wacht dan niet af en overleg met je mentor hoe je zo snel mogelijk weer bij bent. Ook hier verwachten we zelfstandigheid en zelfverantwoordelijkheid.

Mocht je nog vragen hebben, neem dan eerst contact met je mentor op. Mede namens de docenten van Havo 4 en 5 wens ik je een goed schooljaar en veel succes!

Met vriendelijke groet,

Mevr. M. Hofstee, teamleider Havo/Vwo leerjaren 3 t/m 6

Inleiding

Er is in de bovenbouw van vwo/havo een aantal momenten waarop je kennis en vaardigheden getoetst worden. In dit PTA wordt per vak aangegeven welke mondelinge en schriftelijke toetsen, praktische opdrachten, practica en beeldende opdrachten je kunt verwachten. Bij iedere vermelde toets of opdracht wordt aangegeven hoeveel het cijfer meetelt in het totaal van het schoolexamencijfer.

Om je zo goed mogelijk te kunnen begeleiden in het hele studieproces, is het noodzakelijk dat je beschikbaar bent voor schoolse zaken van 8.15 uur tot 16.30 uur. Dit geldt voor elke lesdag.

Inrichting van de tweede fase Havo

Iedere leerling volgt een aantal verplichte algemene vakken en heeft een aantal vakken in het vrije deel. Daarnaast heeft de leerling een profiel gekozen. Er zijn vier profielen: Natuur en Techniek (NT), Natuur en Gezondheid (NG), Economie en Maatschappij (EM) en Cultuur en Maatschappij (CM). Alle vakken hebben een bepaalde studielast. Het maakt daarbij niet uit of een vak gekozen is in het profiel-of vrije deel of dat het een vak uit het algemeen verplichte deel is.

- a. Het algemeen verplichte deel bestaat uit de vakken: Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur, maatschappijleer, culturele en kunstzinnige vorming en lichamelijke opvoeding.
- b. Het profiel Natuur en Techniek bestaat uit de vakken wiskunde B, natuurkunde, scheikunde en een vak naar keuze (uit de vakken die bij algemene maatregel van bestuur zijn aangewezen en voor zover deze vakken op de RSG Ter Apel worden aangeboden).
- c. Het profiel Natuur en Gezondheid bestaat uit de vakken wiskunde B of A, biologie, scheikunde en een vak naar keuze (zoals hierboven beschreven).

- d. Het profiel Economie en Maatschappij bestaat uit de vakken wiskunde A of B, economie, geschiedenis en een vak naar keuze (zoals hierboven beschreven).
- e. Het profiel Cultuur en Maatschappij bestaat uit de vakken geschiedenis, een moderne vreemde taal naar keuze van de leerling (zoals hierboven beschreven). Op de RSG Ter Apel zijn dat de vakken Duitse taal en literatuur en Franse taal en literatuur. Daarnaast maakt de leerling een keuze uit één van de culturele vakken en één van de maatschappelijke vakken (die bij algemene maatregel van bestuur zijn aangewezen en voor zover deze vakken op de RSG Ter Apel worden aangeboden).
- f. Het vrije deel van elk profiel bestaat uit minimaal één vak uit het geheel van de hierboven aangeboden vakken voor zover deze vakken op de RSG Ter Apel in het vrije deel worden aangeboden. Wiskunde A kan niet naast wiskunde B gekozen worden. Bovendien kunnen er meer vakken of delen van vakken in het vrije deel worden gekozen (die bij algemene maatregel van bestuur zijn aangewezen en voor zover deze vakken op de RSG Ter Apel worden aangeboden en passen binnen het lesrooster).

a. Toetsen/schoolexamens

In de bovenbouw van havo en vwo worden schoolexamens gepland tijdens schoolexamenweken. Alle schoolexamens zijn opgenomen in het toetsrooster (zie website van de RSG). Alle schoolexamens die meetellen voor het schoolexamen en dus eindexamen worden aangegeven in het PTA.

b. Inhalen

Wanneer een leerling van een examenklas een schoolexamen mist door ziekte of een andere moverende reden, kan hij/zij dit schoolexamen

inhalen. De data hiervoor zijn vastgesteld. Wanneer een leerling door ziekte (of een andere zwaarwegende reden) een tentamen niet kan maken, stelt één van de ouders/verzorgers de desbetreffende docent per mail op de hoogte van de reden.

Wanneer de leerling tijdens het inhaalmoment afwezig is, wordt de leerling automatisch verwezen naar de herkansingsperiode en dan geldt de inhaalexamen als een herkansing.

c. Vrijstelling en/of ontheffing

Het bevoegd gezag kan bij langdurige afwezigheid door bijv. ziekte of een andere wilsonafhankelijke omstandigheid, bijzondere maatregelen nemen, die afwijken van dit reglement. Een kandidaat kan vrijgesteld worden van het maken van een profielwerkstuk, wanneer hij/zij al eens eerder een profielwerkstuk (behorend bij het profiel van de leerling) heeft gemaakt en dat beoordeeld is met een 6,0 of hoger. Wanneer een leerling door zijn fysieke gesteldheid niet deel kan nemen aan het vak lichamelijke opvoeding, dan kan hij van deze verplichting ontheven worden. Er moeten dan wel vervangende theorieopdrachten gemaakt worden.

Dyslexie: Een leerling met een (door een orthopedagoog of psycholoog verstrekte) geldige dyslexieverklaring kan extra faciliteiten krijgen. Zo kan de tijdsduur voor een schoolexamen die meetelt voor het schoolexamen verlengd worden. Op het centraal schriftelijk eindexamen kan zelfs 30 minuten extra tijd gegeven worden. Op advies van een deskundige kan er ook gebruik gemaakt worden van bijvoorbeeld een laptop met een spraakprogramma.

d. Periodisering

De 2e fase leerlijn is opgedeeld in 4 perioden, twee per leerjaar. Per schooljaar vinden er drie rapportages plaats. Er wordt zowel in niet-examenklas als binnen de gehele SE-2e fase loopbaan gewerkt met een cumulatief rapportagesysteem voor sommige vakken. Binnen de voor-examenklas kunnen per vak onderdelen van de lesstof meetellen in het uiteindelijke schoolexamenresultaat.

e. Mededeling resultaten

De docent deelt het resultaat, in ieder geval binnen 14 dagen na het afleggen van de toets/SE, mee. Dit geldt niet voor werkstukken, practica, praktische en beeldende opdrachten. Het resultaat wordt mondeling meegedeeld en het schriftelijke werk wordt besproken. De docent zorgt ervoor dat alle leerlingen op behoorlijke wijze inzage krijgen in het gecorrigeerde werk. De docent verwerkt de cijfers, ook binnen 14 dagen nadat het werk gemaakt is, in het schooladministratiesysteem (Magister). In de omschrijving per vak is de wijze van berekening van het rapport -en eindcijfer vermeld. Wanneer een leerling protest wil aantekenen tegen het cijfer, moet dat binnen 3 dagen nadat het cijfer is meegedeeld, bij de teamleider worden gemeld. De teamleider stelt dan een onderzoek in en kan eventueel besluiten de toets/SE te laten overmaken, na overleg met de betrokken docent. De teamleider neemt binnen een week een beslissing.

f. Herkansing

Er wordt gewerkt met een herkansingsregeling in Havo 4 en 5. Deze houdt in:

- In Havo-4 mag één schoolexamen herkanst worden;

- In Havo-5 mogen twee schoolexamens herkanst worden (niet van hetzelfde vak);
- In het PTA staat aangegeven welke schoolexamens herkansbaar zijn;
- Een leerling die zich heeft opgegeven voor een herkansing en zonder opgave van geldige reden niet verschijnt op het moment van herkansing heeft daarmee het recht op herkansing voor dat vak verspeeld en
- Handelingsdelen en mondelinge schoolexamens zijn niet herkansbaar;

g. Het profielwerkstuk

In de tweede fase maken de leerlingen een profielwerkstuk. In dit profielwerkstuk toont een leerling dat hij/zij verbanden kan leggen, zelfstandig kan omgaan met de leerinhouden van één of meerdere vakken behorend bij het profiel dat de leerling gekozen heeft. Hierbij is tenminste één groot vak van 320 sluis betrokken. Het resultaat wordt uitgedrukt in een cijfer. Dit cijfer moet 4,0 of hoger zijn en wordt samen met (een) toegewezen ander(e) vak(ken) als een combinatiecijfer op de eindlijst vermeld. Het combinatiecijfer bestaat uit het PWS, CKV en maatschappijleer. Zie handboek Profielwerkstuk.

h. Onvoorziene omstandigheden

In alle gevallen waarin deze regeling niet voorziet, beslist de rector.

Examenreglement (inclusief slaag-zakregeling): zie de ELO van Magister en de slaag-zakregeling zie ook op de site www.examenblad.nl.

Nederlands 2023 - 2025

SE code	SE-week / periode	Omschrijving inhoud stof	SE/CE	Domein	Vorm	Duur	Herk?	Weging %
HAVO 5								
SE1	Okt/nov	Betogende voordracht		B	M	15	Nee	20
SE2	TW1	Literatuur		E2	M	45	Nee	10
SE3	TW2	Schrijfvaardigheid		C, D	S	135	Ja	30
SE4	Febr/mrt	Literatuur		E1	M	30	Nee	20
SE5	TW3	Leesvaardigheid en argumentatie		A1, A2, A3	S	90	Ja	20
		De handelingsdelen lees- en schrijfdossier, spelling en formuleren moeten voldoende zijn beoordeeld.						
	<p>Opmerkingen: S = schriftelijk schoolexamen PO = praktische opdracht P = practicum M = mondeling</p> <p>Gebruikte methoden: Nieuw Nederlands 4/5 havo, Nieuw Nederlands literatuur, examenbundel, examenblad.</p>							

Engels 2023-2025

SE code	SE-week / periode	Omschrijving inhoud stof	SE/CE	Domein	Vorm	Duur	Herk?	Weging %
HAVO 5								
SE 1	TW 1	Extensieve leesvaardigheid (Keuze boek 3 of 4 - na de herfstvakantie)	SE	A	S	60	Ja	20
SE 2	december	Schrijfvaardigheid (Grammar in Progress & Waspreporter)	SE	D	S	60	Ja	20
SE 3	februari	Schrijfvaardigheid (brief - begin februari)	SE	D	S	60	Ja	20
SE 4	TW 3	Kijk- en Luistertoets	SE	B	S	60	Nee	20
SE 5	TW 3	Gespreksvaardigheid	SE	C	M	15	Nee	20
<p>Opmerkingen: S = schriftelijk schoolexamen PO = praktische opdracht P = practicum M = mondeling</p>								

Duits 2023-2025

SE code	SE-week / periode	Omschrijving inhoud stof	SE/CE	Domein	Vorm	Duur	Herk?	Weging %
HAVO 5								
SE 1	TW 1	Schrijfvaardigheid (persoonlijke brief)	SE	D1	S	90	Ja	15
SE 2	TW 2	Schrijfvaardigheid (zakelijke brief)	SE	D1	S	90	Ja	20
SE 3	Febr/mrt	Kijk-/Luistervaardigheid	SE	B	S	90	Nee	25
SE 4	Mrt/april	Spreekvaardigheid (presentatie)	SE	C2	M	V	Nee	10
SE 5	TW 3	Literatuur/boektoets	SE/CE	E1	S	90	Nee	10
SE 6	Mrt/april	Spreekvaardigheid (gesprek)	SE	C1	M	V	Nee	20
Opmerkingen: S = schriftelijk schoolexamen PO = praktische opdracht P = practicum M = mondeling								

Frans 2023 – 2025

SE code	SE-week / periode	Omschrijving inhoud stof	SE/CE	Domein	Vorm	Duur	Herk?	Weging %
HAVO 5								
SE 1	Okt/nov	Boektoets	SE	E	S	45	nee	15
SE 2	TW1	Schrijfvaardigheid 1 (informele brief/mail)	SE	D	S	90	Ja	15
SE 3	TW 2	Schrijfvaardigheid 2 (formele mail/brief)	SE	D	S	90	ja	15
SE 4	Febr/mrt	Kijk- en Luistertoets	SE	B	S	90	Nee	25
SE 5	TW3	Literatuur	SE	E	S	90	Nee	15
SE 6	Mrt/april	Gespreksvaardigheid	SE	C	M	15	Nee	15
			SE					
Opmerkingen: S = schriftelijk schoolexamen PO = praktische opdracht P = practicum M = mondeling								

Aardrijkskunde 2023-2025

SE code	SE-week / periode	Omschrijving inhoud stof	SE/CE	Domein	Vorm	Duur	Herk?	Weging %
HAVO 4								
PO1	Febr-mei	Arm en rijk H1 + H2	SE	A, B	PO		Nee	10
SE1	TW3	Arm en rijk H3 + H4	SE/CE	B	S	90	Ja	15
SE2	TW4	Overleven in Europa H1 t/m H3	SE/CE	B	S	90	Ja	15
HAVO 5								
SE3	TW1	Wonen in Nederland H1 t/m H4	SE/CE	A, C	S	90	Ja	20
SE4	TW2	Systeem aarde H1 t/m H4	SE/CE	A, E	S	90	Ja	20
SE5	TW3	Brazilië H1 t/m H5	SE/CE	A, B, D	S	90	Ja	20
Opmerkingen: S = schriftelijk schoolexamen PO = praktische opdracht								

Geschiedenis 2023-2025

SE code	SE-week / periode	Omschrijving inhoud stof *	SE/CE	Domein	Vorm	Duur	Herk?	Weging %
HAVO 5								
SE1	TW1	Het Britse Rijk (1585-1900)	CE / SE	A, B, C	S	90	Ja	30
SE2	TW2	Duitsland in Europa (1918-1991)	CE / SE	A, B, C	S	90	Ja	30
SE3	TW3	Nederland (1948-2008) + kenmerkende aspecten	CE / SE	A, B, C en D	S	90	Ja	40
Opmerkingen: S = schriftelijk schoolexamen PO = praktische opdracht P = practicum M = mondeling *= Voor elk schoolexamen wordt telkens een beroep gedaan op de vaardigheden van de leerlingen zoals beschreven in domein A van het examenprogramma.								

Bedrijfseconomie 2023-2025

SE code	SE-week / periode	Omschrijving inhoud stof*	SE/CE	Domein	Vorm	Duur	Herk?	Weging %
HAVO 4								
SE1	TW3	Personeelsbeleid & Interne organisatie	SE/CE	A, B, C	S	90	Ja	10
SE2	TW4	Investeren & Financiering + van persoon naar rechtspersoon	SE/CE	A, B, D	S	90	Ja	10
HAVO 5								
SE3	P1	Marketing	SE/CE	A, E, H	PO		Nee	20
SE4	TW1	Financieel Beleid	SE/CE	A, F1, F2	S	90	Ja	20
SE5	TW2	Financieel Beleid	SE/CE	A, F1, F2	S	120	Ja	20
SE6	TW3	Verslaggeving	SE/CE	A, G	S	90	Ja	20

Opmerkingen:

S = schriftelijk schoolexamen

PO = praktische opdracht

P = practicum

M = mondeling

Methode: Bedrijfseconomie in Balans

*= Voor elk schoolexamen wordt telkens een beroep gedaan op de vaardigheden van de leerlingen zoals beschreven in domein A van het examenprogramma.

Economie 2023-2025

SE code	SE-week / periode	Omschrijving inhoud stof	SE/CE	Domein	Vorm	Duur	Herk?	Weging %
HAVO 4								
SE1	TW4	Ruilen over de Tijd	SE/CE	A, B, C en E	S	90	Ja	20
HAVO 5								
SE2	TW1	Samenwerken & risico	SE/CE	A, B, C, F en G	S	90	Ja	25
SE3	TW2	Welvaart & Groei; Vraag en Aanbod	SE/CE	A, B, C, D en H	S	90	Ja	25
SE4	TW3	Goede Tijden, Slechte Tijden; Marktvormen en Marktfaalen	SE/CE	A, B, C, D, E en I	S	90	Ja	30
Opmerkingen: S = schriftelijk schoolexamen PO = praktische opdracht P = practicum M = mondeling *= Voor elk schoolexamen wordt telkens een beroep gedaan op de vaardigheden van de leerlingen zoals beschreven in domein A van het examenprogramma.								

Wiskunde A 2023-2025

SE code	SE-week / periode	Omschrijving inhoud stof	SE/CE	Domein	Vorm	Duur	Herk?	Weging %
HAVO 4								
SE1	TW4	Deel 2, Hfst.7: Veranderingen	SE/CE	D	S	90	Ja	15
SE2	n.v.t.	Deel 2, Hfst.8: Statistiek met ICT	SE/CE	E5	PO	n.v.t.	Nee	10
HAVO 5								
SE3	TW1	Deel 3, Hfst.9	SE/CE	A, B, C	S	90	Ja	25
SE4	TW2	Deel 3, Hfst.10	SE/CE	A, E	S	90	Ja	25
SE5	TW3	Deel 3, Hfst.11 en 12	SE/CE	A t/m E	S	90	ja	25
<p>Opmerkingen:</p> <p>S = schriftelijk schoolexamen</p> <p>PO = praktische opdracht</p> <p>P = practicum</p> <p>M = mondeling</p> <p>Boeken: Getal & Ruimte 12^e editie, wiskunde Havo A, deel 1, 2 en 3.</p>								

Wiskunde B 2023 – 2025

SE code	SE-week / periode	Omschrijving inhoud stof	SE/CE	Domein	Vorm	Duur	Herk?	Weging %
HAVO 5								
SE1	TW1	Deel 2 en 3, Hfst. 7 en 8	SE/CE	A t/m D	S	90	Ja	30
SE2	TW2	Deel 3, Hfst.9 en 10	SE/CE	A t/m D	S	90	Ja	30
SE3	TW3	Deel 3, Hfst.11 en 12	SE/CE	A t/m D	S	90	ja	40
Opmerkingen: S = schriftelijk schoolexamen PO = praktische opdracht P = practicum M = mondeling								
Boeken: Getal & Ruimte 12 ^e editie, wiskunde Havo B, deel 2 en 3.								

Wiskunde D 2023-2025

SE code	SE-week / periode	Omschrijving inhoud stof	SE/CE	Domein	Vorm	Duur	Herk?	Weging %
HAVO 4								
SE1	oktober	Deel 1, Hfst.1: Combinatoriek	SE	A,B	S	45	Ja	10
SE2	november	Deel 1, Hfst.2: Oppervlakte en inhoud	SE	C	S	45	Ja	10
SE3	januari	Deel 1, Hfst.3: Kansrekening	SE	B	S	45	Ja	10
SE4	TW3	Deel 1, Hfst.4: Aanzichten en doorsneden	SE	A,C	S	90	Ja	10
SE5	TW4	Deel 2, Hfst.5 en 7: Kansverdelingen en normale verdeling	SE	A,B	S	90	Ja	15
HAVO 5								
SE6	TW1	Deel 2, Hfst.6: Vectormeetkunde	SE	A,C	S	90	Ja	15
SE7	TW2	Deel 3, Hfst.10: Toetsen van hypothesen	SE	A,B	S	90	Ja	15
SE8	TW3	Deel 3, Hfst.9: Afgeleide en tweede afgeleide	SE	A,D,E	S	90	Ja	15
<p>Opmerkingen: S = schriftelijk schoolexamen PO = praktische opdracht P = practicum M = mondeling</p> <p>Boeken: Getal & Ruimte 11^e editie, wiskunde Havo D, deel 1, 2 en 3.</p>								

Rekenen 2023 – 2025

SE code	SE-week / periode	Omschrijving inhoud stof	SE/CE	Domein	Vorm	Duur	Herk?	Weging %
HAVO 4								
SE1	TW2	Rekentoets over domeinen: getallen, verhoudingen, meten en meetkunde en verbanden	SE	Referentie niveau 3F	S	120	ja	100
Opmerkingen: S = schriftelijk schoolexamen PO = praktische opdracht P = practicum M = mondeling								

Natuurkunde 2023 – 2025

SE code	SE-week / periode	Omschrijving inhoud stof	SE/CE	Domein	Vorm	Duur	Herk?	Weging %
HAVO 4								
SE1	TW3	Optica	SE	B3	S	60	Ja	8
SE2	April/mei	Technische automatisering	SE	G2	S	60	Ja	8
SE3	TW4	Elektriciteit	SE/CE	G1	S	90	Ja	10
SE4	Febr/mrt	Praktische opdracht	SE	A, I	PO	Variabel	Nee	4
HAVO 5								
SE5	TW1	Arbeid en Energie Kracht / beweging	SE/CE	C1, C2	S	120	Ja	24
SE6	TW2	Trillingen en Golven Medische beeldvorming	SE/CE	B1, B2	S	120	Ja	20
SE7	TW3	Materialen Zonnestelsel en heelal	SE/CE	D, E1	S	120	Ja	20
SE8	Febr/mrt	Practicum	SE	A, I	P	Variabel	Nee	6
Opmerkingen: S = schriftelijk schoolexamen PO = praktische opdracht P = practicum M = mondeling								

Scheikunde 2023-2025

SE code	SE-week / periode	Omschrijving inhoud stof	SE/CE	Domein	Vorm	Duur	Herk?	Weging %
HAVO 4								
SE1	TW3	Chemie Overal 4 HAVO Hoofdstuk 5 " Zouten en Zoutoplossingen" Chemie Overal 4 HAVO Hoofdstuk 6.1 "Alkanen en Alkenen" Chemie Overal 4 HAVO Hoofdstuk 6.2 "Karakteristieke Groepen" Chemie Overal 4 HAVO Hoofdstuk 6.3 "Reacties"		A B1 B3 C1 C2	S	90	Nee	13 ½
SE2	TW4	Chemie Overal 4 HAVO Hoofdstuk 6.4 "Esters" Chemie Overal 4 HAVO Hoofdstuk 6.5 "Evenwichten" Chemie Overal 4 HAVO Hoofdstuk 7 "Zuren"		A B1 C2 C4	S	90	Ja	13 ½
SE3		Praktische Opdracht "Onderzoek Doen"		A D2	PO	variabel	Nee	9 ½
HAVO 5								
SE4	TW1	Chemie Overal 4 & 5 HAVO H7+H8+H9		B1 C2 C3 C6 C7 E1 E2 E3	S	135	Ja	13 ½
SE5		Chemie Overal 4 HAVO		A,B,C	S	2x45	Nee	13 ½
SE6	TW2	Chemie Overal 5 HAVO H10+H11		B4 B5 C1 C8 D3	S	135	Ja	13 ½
SE7	TW3	Chemie Overal 5 HAVO H12+H13+H14		D4 F1 t/m F5 en G1 t/m G5	S	135	Ja	13 ½
SE8	Jan-juni	Praktische Opdracht "Titratie"		A D2	PO	variabel	Nee	9 ½

Opmerkingen:

S = schriftelijk schoolexamen

PO = praktische opdracht

P = practicum

M = mondeling

Let op: het practicumdossier is een handelingsonderdeel en moet met een voldoende worden afgesloten.

Biologie 2023-2025

SE code	SE-week / periode	Omschrijving inhoud stof	SE/CE	Domein	Vorm	Duur	Herk?	Weging %
HAVO 4								
SE1	TW3	Soorten, relaties en evenwicht (h7+h8)	SE/CE	A/M2/O1	S	90	ja	5
SE2	TW4	Gedrag, Cellen en Voortplanting (h1+h2+h4)	SE/CE	A/M1/M3/O6/O7/O8/M5/M6/O9	S	90	ja	5
SE3	TW1	Transport, gezondheid (h11 + h12)	SE/CE	A/O1/O3	S	90	ja	20
SE4	TW2	Gaswisseling, Uitscheiden en Reageren (13+h14)	SE/CE	A/M2/O1/O2/O3/O4/O5 M4	S	90	ja	25
SE5	januari	Praktische opdracht	SE	A	PO		nee	15
SE6	TW3	Erfelijkheid, Evolutie (h9+h10)	SE/CE	A/M1/P1/M3/O6/P2/M4/O7/O8/P3/M5/M6/M7/O9/M8/P4/P5	S	90	ja	30
<p>Opmerkingen: S = schriftelijk schoolexamen PO = praktische opdracht P = practicum M = mondeling</p>								

Kunst algemeen en kunst beeldend 2023 – 2025

SE code	SE-week / periode	Omschrijving inhoud stof	SE/CE	Domein	Vorm	Duur	Herk?	Weging %
Havo 5 (2024 – 2025)								
SE1	TW1	Kunst Algemeen: Cultuur van het moderne (hfst 8).	SE/CE	KU-A, B, C	S	90	nee	10
SE2	november	Spelregels I: eigen keuze.	SE	BV-A2, A3, B	PO	945	ja	30
SE3	januari	Researchopdracht naar keuze.	SE	KU-A, B, C	S	180	ja	10
SE4	maart	Spelregels II: eigen keuze + expositie.	SE	BV-A2, A3, B	PO	945	nee	40
SE5	TW3	Kunst Algemeen: Cultuur van de kerk in de elfde tot en met veertiende eeuw (hfst 2) en Massacultuur vanaf 1950 (hfst 9).	SE/CE	KU-A, B, C	S	120	nee	10

Opmerkingen:

S = schriftelijk schoolexamen

PO = praktische opdracht

P = practicum

M = mondeling

CKV 2023 – 2025

SE code	SE-week / periode	Omschrijving inhoud stof	SE/CE	Domein	Vorm	Duur	Herk?	Weging %
SE1	WK 40	Dimensie: feit & fictie	SE	B, C, D	PO	315	nee	20
SE2	TW 1	Dimensie: amusement & engagement	SE	B, C, D	PO	315	ja	20
SE3	TW 2	Dimensie: lokaal & globaal	SE	B, C, D	PO	315	ja	20
SE4	TW 3	Dimensie: traditie & innovatie	SE	B, C, D	S	360	nee	25
SE5	TW 4	Kunstautobiografie	SE	A	PO	135	nee	15

Opmerkingen:

S = schriftelijk schoolexamen

PO = praktische opdracht

P = practicum

M = mondeling

De duur is in lessen gerekend en niet in studielasturen. Gezien de verplichte studielasturen van 120, betekent dit veel zelfstudie voor de leerlingen.

Maatschappijleer 2023 – 2025

SE code	SE-week / periode	Omschrijving inhoud stof	SE/CE	Domein	Vorm	Duur	Herk?	Weging %
HAVO 4								
SE1	TW 1	Rechtsstaat	SE	B	S	45	Ja	12.5
SE2	TW 2	Rechtsstaat	SE	B+A	PO		Nee	12.5
SE3	TW 2	Parlementaire democratie	SE	C	S	45	Ja	12.5
SE4	TW 3	Parlementaire democratie	SE	C+A	PO		Nee	12.5
SE 5	TW 3	Pluriforme Samenleving	SE	D	S	45	Ja	15
SE 6	TW 4	Pluriforme Samenleving	SE	D+A	PO		Nee	15
SE 7	TW 4	Verzorgingsstaat	SE	E	S	45	Ja	20
Opmerkingen: S = schriftelijk schoolexamen PO = praktische opdracht P = practicum M = mondeling								

Lichamelijke opvoeding 2023 – 2025

SE code	SE-week / periode	Omschrijving inhoud stof	SE/CE	Domein	Vorm	Duur	Herk?	Weging %
Havo 4								
SE 1	Okt/nov	Sportvaardigheid keuzemodules, Atletiek en turnen	SE	B	P	V	Nee	15
SE 2	Dec/jan	Sportvaardigheid keuzemodules, zelfverdediging en bewegen op muziek	SE	B, E	P	V	Nee	15
SE 3	Febr/mrt	Conditieopdracht met gerichte voorbereiding , Triathlon	SE	B,D,E	P	V	Nee	10
SE 4	April/mei	Activiteit begeleiden, bijv. Sportdag	SE	E	P	V	Nee	15
Havo 5								
SE 5	Okt/nov	Instructieopdracht, lesgeven of filmpje	SE	A,C	P / PO	V	Ja	20
SE 6	Dec/jan	Conditieopdracht 2 met gerichte voorbereiding	SE	B,D	P	V	Nee	10
SE 7	Febr/mrt	Sportvaardigheid keuze modules, Spel	SE	B	P	V	Nee	15

Opmerkingen:

S = schriftelijk schoolexamen

PO = praktische opdracht

P = practicum

M = mondeling

De examenkandidaat moet het vak lichamelijke opvoeding afgerond hebben met een "V" om toegelaten te worden tot het schriftelijk examen. Er worden vervangende opdrachten gegeven ter compensatie van gemiste praktijkonderdelen.

Domeinen havo lichamelijke opvoeding:

A: vaardigheden

B: bewegen

C: bewegen en regelen

D: bewegen en gezondheid

E: bewegen en samenleving

Profielwerkstuk 2023 - 2025

SE code	SE-week / periode	Omschrijving inhoud stof	SE/CE	Domein	Vorm	Duur	Herk?	Weging %
Havo 5								
	Juli 2022	Onderzoeksplan inleveren		P, G, S, M	S			
	Sept. 2022	Workshop onderzoek doen		P, G, S, M	P			
	Dec. 2022	Inleveren voorlopige versie PWS		P, G, S, M	PO			
	Jan. 2023	Inleveren definitieve versie PWS		P, G, S, M	PO		Nee	
	Maart 2023	Definitief PWS en PWS-avond	SE	P, G, S, M	Presentatie		Nee	100%

Opmerkingen:

S = schriftelijk schoolexamen

PO = praktische opdracht

P = practicum

M = mondeling

Het profielwerkstuk is een werkstuk waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn voor de vervolgopleiding. Het is een opdracht waarbij leerlingen in groepen een hoofdvraag opstellen en deze vervolgens onderzoeken om tot een antwoord te komen. Dit antwoord wordt uiteindelijk gepresenteerd, waarbij de wijze van presenteren niet vaststaat. Van het onderzoek naar het antwoord wordt verslag gedaan. Tijdens het hele proces vinden tussentijdse beoordelingen plaats en wordt geëvalueerd met de begeleiders en de leerlingen.

Het profielwerkstuk heeft op één vak of meer vakken betrekking. Het vak of de vakken waarop het werkstuk betrekking heeft, moet onderdeel uitmaken van het totale (eindexamen)pakket van de leerling.

Het cijfer van het PWS maakt samen met maatschappijleer en CKV onderdeel uit van het combinatiecijfer.